

Mgr. Bc. Eva Krchová:

Rozchod rodičů a volba výchovného prostředí pro dítě předškolního věku

Posudek oponenta diplomní práce

Předložená diplomní práce se zabývá tématem v psychologické praxi velmi frekventovaným, totiž důsledky rozchodu rodičů na chování a vývoj dítěte. Je to také téma, v jehož rámci se psychologové často dostávají mezi mlýnské kameny zájmů jednotlivých stran a je pro ně obzvláště náročné uchovat si nadstranickost. Svědčí o tom ta okolnost, že většina sporů stížností řešených Etickou komisí Českomoravskou psychologickou společností se týká právě rozchodových sporů o děti.

Již sama volba tématu je tedy přínosem diplomní práce. Autorka kní přistupuje v interdisciplinárním kontextu, kdy zohledňuje zkušenosti různých oborů podílejících se na řešení této problematiky. Je zřejmé, že není začátečnicí, že si uvědomuje složitost a komplexnost problému. Přináší relevantní literární údaje z našeho i zahraničního písemnictví. V literárně přehledové části nejprve charakterizuje věková období od kojeneckého po mladší školní věk, jež se týkají tématu práce. Podává výstižnou charakteristiku věkových období se zaměřením na oblasti citlivé z pojednávaných hledisek. V dalším oddíle se zabývá dynamikou rodinného života s orientací na jednotlivá období rozchodu rodičů. To jí umožňuje přejít v dalších kapitolkách přímo k problematice rozvodu resp. rozchodu rodičů, jeho vlivem na děti a další členy rodiny. Popisuje oblasti rizikového chování spojené s rozchodem rodičů. Podrobnější pozornost věnuje tzv. syndromu zavržení rodiče. V dalším výkladu rozebírá možnosti porozvodového uspořádání vztahů dítěte s rodiči a více – v souladu s aktuálními trendy – se zabývá péčí střídavou. Zastavuje se u Cochemského modelu jako jedné z možností řešení porozchodových konfliktů mezi rodiči, který v posledních letech proniká i do naší praxe. Rád konstatuji, že autorka zde prokázala dostatečnou obezřetnost s literaturou i praktickými problémy. Možná by bývalo stálo za to doložit dosavadní nestabilizovanost praxe třeba i poněkud rozdílnými či navzájem se doplňujícími stanovisky Ústavního soudu ve věci střídavé výchovy z posledních let, případně psychologicky podrobněji argumentující vyjádření Vládního výboru pro práva dítěte z r. 2014. I tak je však výklad diplomandky postačující.

V empirické části zkoumá autorka formou mapujícího výzkumu názory sociálních pracovníků (a výjimečně pracovníků) v celkovém počtu 25 na aktuální problémy a otázky spjaté s tématy, jež si v práci klade. Činí tak řízeným rozhovorem, který podrobně a adekvátně zaznamenává, analyzuje, dokládá, třídí a interpretuje. Získává tak širokou paletu odpovědí, jež charakterizují současnou situaci a zároveň kladou nové otázky pro psychologickou práci a pro další výzkumy. Je to oblast proměňující se a živá, kde často ani psychologové nejsou zajedno v řešení otázek. Proto považuji shromáždění těchto podkladů a jejich konfrontaci a diskusi s tím, co je známo z odborné literatury, za velmi přínosné. Může to posloužit pokroku psychologie ve výzkumu a praxi. Práce je psána pečlivě (nalezl jsem toliko dva překlepy). Vhodně v předkládání výsledků užívá přehledných tabulek. Jsem přesvědčen, že autorka prokázala plně schopnost vytyčit psychologický problém, shledat k němu literární podklady a přiměřeným způsobem jej ve výzkumné rovině posunout dále. Práce se proto může stát předmětem obhajoby. Za sebe ji hodnotím jako výbornou.

